

ข้อมูลด้านพลังงานของสหภาพยุโรป

นโยบายและยุทธศาสตร์	สถานการณ์	ความร่วมมือ
<p>ภาพรวม</p> <p>- EU ให้ความสำคัญต่อเรื่องพลังงานเป็น 2 มิติควบคู่กัน คือ 1) <u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> เนื่องจากพลังงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับสภาวะโลกร้อน และ 2) <u>ความมั่นคงทางพลังงาน (energy security)</u> เนื่องจาก EU ต้องการแหล่งพลังงานภายนอกมากกว่า 50% โดยทั้งสองมิติเกี่ยวเนื่องส่งผลต่อกันและกัน เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องการมาตรการที่มีความคาดหวังสูง จริงจังและต่อเนื่อง อนึ่ง ปัจจุบัน EU ได้จัดตั้งกระทรวงพลังงาน (DG Energy) โดยแยกมากจากกระทรวง DG Energy and Transport เดิม โดยมีนาย Gunther Oettinger เป็น Commissioner คนปัจจุบัน</p> <p>มาตรการด้านพลังงาน/สิ่งแวดล้อม</p> <p>- <u>การส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพลังงานทดแทน</u> โดย EU ได้จัดสรรงบประมาณผ่านทาง Cohesion Fund 4.8 พันล้านยูโรสำหรับการส่งเสริมพลังงานทดแทน และ 4.2 พันล้านยูโรสำหรับการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของแผน European Economic Recovery Plan ด้วย</p> <p>- EU ได้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Directive 2006/32/EC on energy end-use efficiency and energy services) ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิก EU เสนอแผนปฏิบัติการประสิทธิภาพพลังงานแห่งชาติ (National Energy Efficiency Action Plan—NEEAP) โดยต้องระบุมาตรการ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งจะทำให้ประเทศประหยัดพลังงานได้ 9% ภายใน</p>	<p>การใช้และการผลิตพลังงาน</p> <p>- ในปี 2551 EU ใช้พลังงานจากน้ำมัน 37% ก๊าซธรรมชาติ 24% ถ่านหิน 18% นิวเคลียร์ 14% และพลังงานทดแทน 7% ซึ่งจำแนกได้เป็น พลังงานชีวมวล 69% พลังน้ำ 21% พลังงานลม 6% พลังงานความร้อนใต้ดิน 4% และพลังงานจากแสงอาทิตย์ 1% โดยมีเยอรมนีเป็นประเทศผู้นำในการใช้พลังงานทดแทน รองลงมาคือ ฝรั่งเศส และสวีเดน</p> <p>- ในภาพรวมแล้ว ยุโรปใช้พลังงานน้ำ (ในกลุ่มพลังงานทดแทนด้วยกัน) ในการผลิตไฟฟ้ามากที่สุด คือ 63% ตามด้วยชีวมวล 18% และพลังงานลม 17%</p> <p>- EU พึ่งพาการนำเข้าพลังงาน 54% ของการบริโภคทั้งหมด โดยเฉพาะในส่วนของน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งมีอัตราการพึ่งพาการนำเข้า (Import Dependency) ที่ 84% และ 61% ตามลำดับ โดยมีรัสเซียเป็นผู้ส่งออกรายหลักคือ ประมาณ 33% และ 42% ของปริมาณการนำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติของ EU ทั้งหมด</p> <p>ศักยภาพของประเทศสมาชิก</p> <p><u>การพึ่งพาการนำเข้าพลังงาน</u> - ในกลุ่มประเทศสมาชิก EU มีเพียงเดนมาร์กเท่านั้นที่ส่งออกพลังงานมากกว่านำเข้า</p>	<p>ไทย</p> <p>- ขณะนี้ไทยมีคู่ทางความร่วมมือด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมกับ EU ทั้งในกรอบทวิภาคีผ่านความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือ (Agreement on Partnership and Cooperation - PCA) ซึ่งยังอยู่ในขั้นตอนการเจรจา และในระดับภูมิภาคเอเชีย – ยุโรป ซึ่ง EU โดย Regional Programming for Asia 2007 – 2013 ในปลายปีนี้ ซึ่งจะเน้นเรื่องความร่วมมือในระดับนโยบายและ know-how ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมด้วย</p> <p>- นอกจากนี้ ประเทศไทย (ไม่</p>

นโยบายและยุทธศาสตร์	สถานการณ์	ความร่วมมือ
<p>เวลา 9 ปีนับตั้งแต่ Directive 2006/32/EC มีผลบังคับใช้ หรือภายในปี 2559 (ค.ศ. 2016)</p> <p>- ที่ประชุมผู้นำ EU เมื่อวันที่ 11 – 12 ธ.ค. 2551 ได้เห็นชอบแผนงานด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม (Energy & Climate change package) ซึ่งตั้งเป้าหมายสำหรับปี 2563 (ค.ศ. 2020) ไว้ 4 ข้อ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลง 20% จากระดับปี 2533 (ค.ศ. 1990) (อาจเพิ่มเป็น 30% หากประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ ตกลงด้วย) 2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานให้ได้ 20% 3) ใช้พลังงานทดแทนในอัตรา 20% ของการใช้พลังงานทั้งหมด 4) ใช้เชื้อเพลิงชีวภาพ 10% ของการใช้พลังงานทางด้านคมนาคม โดยให้เครดิตเพิ่มสำหรับ second generation biofuel (ซึ่งต้องปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยกว่าเชื้อเพลิงฟอสซิล 35% ขึ้นไป) อย่างไรก็ตาม EU ได้กำหนดกลไกเพื่อประเมินีระนามสำหรับประเทศสมาชิกที่เกรงว่า เป้าหมายดังกล่าวจะทำให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ประเทศสมาชิกที่มี GDP ต่ำ จะได้รับจัดสรรโควตาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มสำหรับการประมูลอีก 10% (จาก 88% ที่ทุกประเทศได้รับอยู่แล้ว) และอีก 2% สำหรับประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกในปี 2545 (ค.ศ. 2003) 2) ภาคอุตสาหกรรมที่มี carbon leakage หากการเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างประเทศหลังพิธีสารเกียวโตไม่สามารถกำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ ภาคอุตสาหกรรมยุโรปที่เสี่ยงว่าจะถูกย้ายฐานไปภูมิภาคอื่น จะ 	<p>ในขณะที่ประเทศสมาชิกขนาดอย่างไชปรัส มอลตา และลักเซมเบิร์ก พึ่งพาการนำเข้าพลังงานเกือบ 100% ไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน-เยอรมนีเป็นผู้นำในการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โดยเป็นการผลิตจากพลังงานลม 40% จากพลังงานชีวมวล 29% จากพลังงานน้ำ 27% และจากพลังงานแสงอาทิตย์อีก 3% ไฟฟ้าจากพลังงานลม-เยอรมนีเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือสเปน และเดนมาร์ก</p> <p>ไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์-EU มีกำลังผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ 14,000 MW โดยประเทศที่ติดตั้งอุปกรณ์มากที่สุด ได้แก่ เยอรมนี กรีซ และออสเตรีย</p> <p>พลังงานความร้อน-EU ผลิตพลังงานความร้อนได้ 2,100 MW โดยประเทศที่ผลิตได้มากที่สุด ได้แก่ ฮังการี อิตาลี และฝรั่งเศส</p> <p>พลังงานน้ำ-อิตาลีผลิตพลังงานจากพลังงานน้ำขนาดเล็ก (<10 MW) ได้มากที่สุด ตามด้วยฝรั่งเศส และสเปน</p> <p>ก๊าซชีวภาพ-เยอรมนีผลิตก๊าซชีวภาพได้มากที่สุด ตามด้วยสหราชอาณาจักร และอิตาลี</p> <p>ไบโอดีเซล-EU ผลิตไบโอดีเซลได้มากเป็น 4 เท่าของเอทานอล โดย 52% มาจากเยอรมนี รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส</p>	<p>ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน บริษัท มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย หรือองค์กรวิจัย) ยังสามารถขอเงินสนับสนุนโครงการวิจัยด้านพลังงานจาก <u>อียู ผ่านกรอบ FP7</u> กรอบ Cooperation สาขาพลังงาน ซึ่งอียูจัดสรรงบประมาณไว้ที่ 2,350 ล้านยูโร สำหรับช่วงระหว่างปี 2550 – 2556 หนึ่ง การขอเงินสนับสนุนจาก FP7 นั้นมีเงื่อนไขต่างๆ อาทิ ต้องมีการจับคู่องค์กรพันธมิตร (partner) ในยุโรป หรือสำหรับการเบิกจ่ายนั้น มีสัดส่วนความสามารถในการเบิกจ่ายแตกต่างกันไปสำหรับแต่ละประเภทขององค์กรและกิจกรรม</p>

นโยบายและยุทธศาสตร์	สถานการณ์	ความร่วมมือ
<p>ได้รับสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจกฟรีระหว่างปี 2556-2563 (ค.ศ. 2013-2020)</p> <p>3) ภาคอุตสาหกรรมที่ไม่มี carbon leakage จะใช้ระบบการประมวลปล่อยก๊าซ 70% ในปี 2563 (ค.ศ. 2020) และประมวลทั้งหมดในปี 2570 (ค.ศ. 2027)</p> <p>- ทั้งนี้ หลังจากการประชุม COP-15 ซึ่งจัดที่กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก เมื่อวันที่ 7-18 ธ.ค 52 ซึ่งไม่สามารถบรรลุข้อตกลงที่มีผลผูกพันทางกฎหมายนานาชาติได้ อียูจึงออกมาอ้างว่าจะเดินหน้าแผนการปฏิบัติการ EU Energy and Climate Change Package ต่อไป ซึ่งมาตรการดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งโอกาสและภาระสำหรับประเทศที่สาม รวมทั้งไทย อาทิ</p> <p>- ระบบการซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (EU Emission Trading Scheme - EU ETS) จะใช้ต่อไปจนถึงปี 2020 โดยอียูหวังจะผลักดันระบบ EU ETS ให้เป็นเครื่องมือต่อสู้กับโลกร้อนในระดับสากล และมีแผนการจะขยายขอบข่าย EU ETS ให้ครอบคลุมภาคส่วนและสาขาอุตสาหกรรมมากขึ้น และเพิ่มเติมชนิดของก๊าซเรือนกระจกที่ซื้อขายได้ ควบคู่ไปกับการกำหนดรายชื่อสาขาที่จะได้รับสิทธิพิเศษจากระบบการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของอียูจำนวน 164 สาขา เพื่อป้องกันปัญหาผู้ผลิตยุโรปย้ายฐานการผลิตไปประเทศที่สามที่ไม่มีโครงการเก็บภาษีคาร์บอน หรือที่เรียกว่า carbon leakage อีกทั้งยังสนับสนุนการก่อตั้งตลาดคาร์บอนในประเทศอื่นๆ เพื่อก้าวไปสู่ตลาดคาร์บอนระดับโลก ที่สำคัญ EU ETS กับการขนส่งทางอากาศจะเริ่มมีผลบังคับใช้กับทุกสายการบิน รวมทั้งสายการบินไทย ที่ทำการบินมายังอียูตั้งแต่วันที่ 2012 เป็นต้นไป</p>	<p>โปแลนด์ และเช็ก</p> <p>เอทานอล-สเปน เยอรมนี และสวีเดนเป็นผู้ผลิตเอทานอลรายใหญ่</p>	<p>ความร่วมมือ/การสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ</p> <p>- EU สนับสนุนด้านงบประมาณให้ประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวและลดการปล่อยก๊าซ CO₂ โดยที่ประชุมคณะมนตรียุโรปเมื่อเดือน ธ.ค. 2552 ประกาศว่า EU และประเทศสมาชิกจะสนับสนุนเงิน 2.4 ล้านยูโร/ต่อปี เป็นระยะเวลา 3 ปี (2553-2555) ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาตาม Copenhagen Accord</p>

นโยบายและยุทธศาสตร์	สถานการณ์	ความร่วมมือ
<p>- Border Tax อี ยูเอจหันมาใช้มาตรการทางภาษีหรือที่เรียกว่า Border Tax Adjustments ต่อสินค้าจากประเทศที่สามที่ให้ข้อผูกพันในการลดก๊าซน้อยกว่า เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมยุโรปที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการปล่อยก๊าซ อย่างไรก็ตามก็ดี ประเทศสมาชิกอี ยูมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องนี้ ฝรั่งเศสมีท่าทีสนับสนุน แต่ประเทศสมาชิกที่ส่งเสริมการค้าเสรียังไม่เห็นด้วย แต่ในสถานการณ์ที่การเจรจาในกรอบพหุภาคีต้องยืดเยื้อออกไปอาจทำให้อี ยูหันมาพิจารณาการใช้มาตรการกีดกันการค้ากับประเทศคู่ที่เข้มงวดขึ้น</p> <p>- CDM: การเจรจา COP15 ไม่ได้มีการหารือเรื่องการปรับปรุงกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism - CDM) ซึ่งเป็นโอกาสสำหรับภาคเอกชนไทยที่สามารถนำเครดิตที่ได้จากโครงการ CDM กลับไปขายในระบบ EU ETS และมีอุตสาหกรรมยุโรปเองเป็นผู้ซื้อหลักอยู่ในตลาด แม้ COP15 ยังไม่มีความชัดเจนเรื่อง CDM แต่อี ยูย้ำความสำคัญของการปรับปรุงกลไก CDM โดยต้องการเห็นการสนับสนุนจาก CDM ขนาดเล็กแบบรายโครงการเป็นการลดก๊าซเรือนกระจกแบบรายภาคส่วน เนื่องจากจะช่วยลดก๊าซได้เร็วกว่า</p> <p>- ร่างระเบียบควบคุมปริมาณการปล่อยก๊าซ CO₂ ในรถยนต์: ให้จำกัดอยู่ที่ 130 g/km โดยใช้อัตราก้าวหน้านีระหว่างปี 2555-2558 (ค.ศ. 2012 -2015) โดย 65% ของรถยนต์ทั้งหมดจะต้องบรรลุเป้าหมายในปี 2555 (ค.ศ. 2012) และรถยนต์ทั้งหมดต้องบรรลุเป้าหมายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้อุตสาหกรรมรถยนต์มีเวลาปรับตัว โดยมีเป้าหมายระยะยาวที่ 95 g/km ในปี 2563 (ค.ศ. 2020) และจะมีการทบทวนอีกครั้งในปี 2556 (ค.ศ. 2013)</p>		

นโยบายและยุทธศาสตร์	สถานการณ์	ความร่วมมือ
<p>-อนึ่ง ปัจจุบัน อียูกำลังอยู่ที่ช่วงเตรียมการประชุม COP-16 ที่เม็กซิโก โดยคาดว่า จะมีทำที่ผลักดันให้มีความตกลงที่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมายระดับนานาชาติชาติเช่นที่โคเปนเฮเกน แต่อาจยอมรับให้ว่าแต่ละประเทศมีความพร้อมไม่เหมือนกัน ดังนั้น จะเริ่มรับนำกฎหมายไปปฏิบัติในเวลาที่แตกต่างกันไปได้</p> <p>มาตรการด้านความมั่นคงด้านพลังงาน</p> <p>- แผน <u>EU Energy Security and Solidarity Action Plan</u> มีวัตถุประสงค์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และเชื่อมต่อกับภูมิภาคอื่นๆ เพื่อลดการพึ่งพารัสเซีย 2) เพิ่มความสำคัญเรื่องพลังงานในนโยบายต่างประเทศของ EU 3) ปรับปรุงคลังน้ำมันและก๊าซ และกลไกตอบสนองภาวะฉุกเฉิน 4) ส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และ 5) พัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านนิวเคลียร์ และการกักเก็บคาร์บอน</p> <p>- โครงการ <u>Nabucco Gas Pipeline</u> ซึ่งเป็นการร่วมลงทุนโดยภาคเอกชนของ 6 ประเทศสมาชิก EU ได้แก่ ออสเตรีย (บริษัท OMV) ฮังการี (บริษัท MOL) โรมาเนีย (บริษัท transgaz) บัลแกเรีย (บริษัท Bulgargaz) และเยอรมนี (บริษัท RWE) คาดว่าจะมีกำลังส่ง 4.5-13 พันล้าน ลบ.ชม. ต่อปี และจะเพิ่มเป็น 31 พันล้าน ลบ.ชม. ต่อปีในปี 63 โดยจะเชื่อมต่อกับโครงการ Baku-Tbilisi-Erzurum (BTE) จากอาเซอร์ไบจาน-จอร์เจีย-ตุรกี ผ่านบัลแกเรีย-โรมาเนีย-ฮังการี-ออสเตรีย ระยะทางรวม 3,000 กม. เพื่อหลีกเลี่ยงการนำเข้าก๊าซจากรัสเซียผ่านยูเครน</p>		